

Vides zinātne un izglītība Latvijā: kur mēs esam, kur mēs ejam?

Dr.sc.ing. Jūlija Gušča
Vides zinātnes un izglītības padome

Vides zinātnes un izglītības padome

- Koordinējoša un konsultatīva starpnozaru institūcija, kuras funkcijas ir :
 - apzināt un efektīvi risināt problēmas, kas saistītas ar vides zinātnei un izglītību, kā arī izglītību ilgtspējīgai attīstībai;
 - sekmēt institūciju sadarbību ilgtspējīgas vides politikas ieviešanā un tās instrumentu pilnveidošanā.

Vides komponente universitāšu pārvaldībā (I)

- Esošie universitāšu novērtējumi neņem vērā universitāšu rīcību ilgtspējīgas attīstības un oglekļa dioksīda emisiju samazināšanas jomā
- Brīvprātīgais universitāšu vides snieguma pašnovērtējums - *UI GreenMetric World University Ranking* (Universitas Indonesia)
 - Infrastruktūra – 15 %
 - Enerģijas un klimata pārmaiņas – 21 %
 - Atkritumi – 18 %
 - Ūdens – 10%
 - Transports – 18%
 - Izglītība - 18%

Vides komponente universitāšu pārvaldībā (II)

- Indikatori:

- Budžets ilgtspējībai/ kopējais budžets
- Energoefektīvu ierīču izmantošana
- Klimata pārmaiņu un adaptācijas klimata pārmaiņām programmas
- SEG emisiju samazinājuma politika
- Reciklēto atkritumu īpatsvars
- Ūdens resursu apsaimniekošanas politika
- Izmantoto automašīnu skaits / automašīnas kopā

July-October 2014

November 2014

December 2014

Vides komponente universitāšu pārvaldībā (III)

- Indikatori:
 - Budžets ilgtspējībai/ kopējais budžets
 - Energoefektīvu ierīču izmantošana
 - Klimata pārmaiņu un adaptācijas klimata pārmaiņām programmas
 - Reciklēto atkritumu īpatsvars
 - Izmantoto automašīnu skaits / automašīnas kopā

6	Education (ED)	
ED 1	Sustainability courses/total courses	300
ED 2	Sustainability research funding/total research funding	300
ED 3	Sustainability publications	300
ED 4	Sustainability events	300
ED 5	Sustainability organizations (student)	300
ED 6	Sustainability website	300

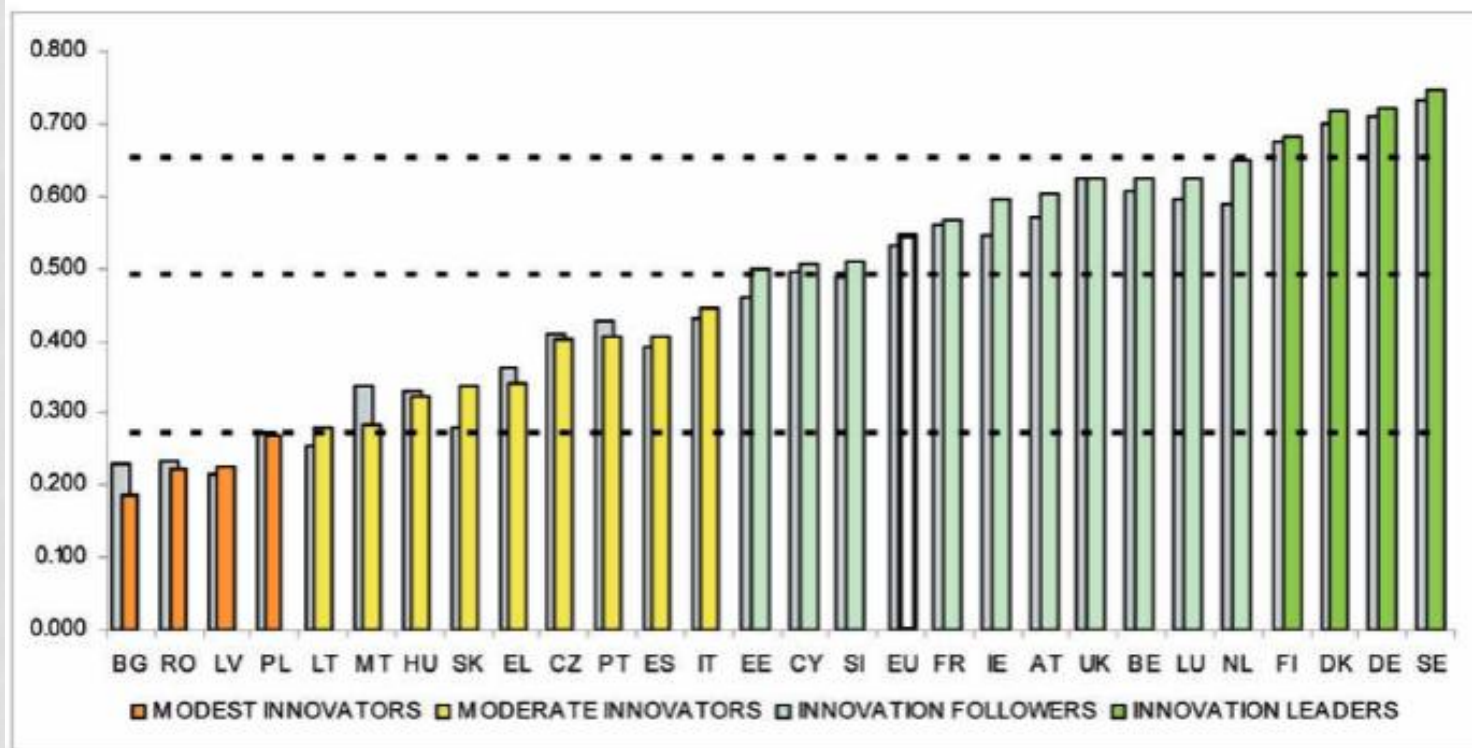
Vides komponente universitāšu pārvaldībā (IV)

TOP 5

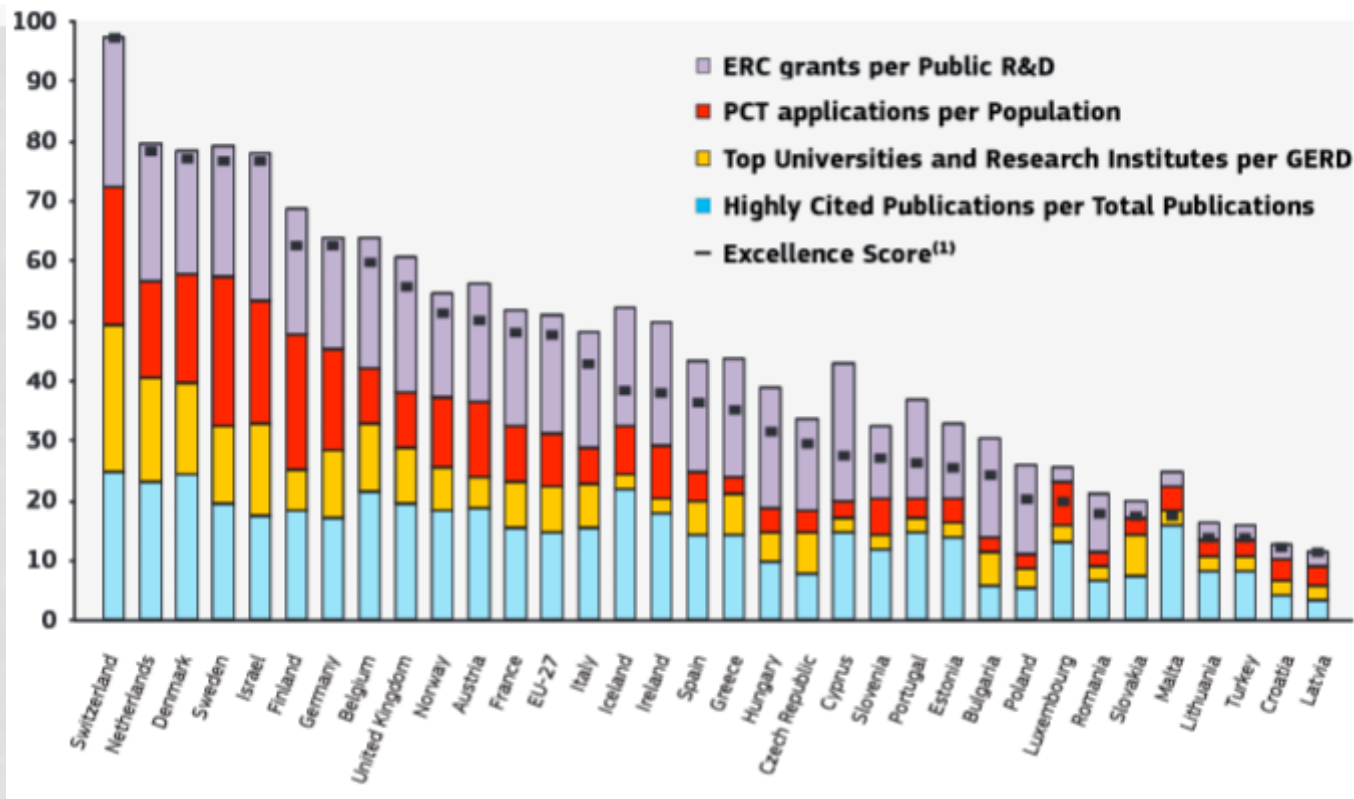
University	Country	Country Name	Ranking	Total Score	Setting And Infrastructure	Energy and Climate Change	Waste	Water	Transportation	Education	Detail
University of Nottingham		UK	1	7,521	687	2,025	1,575	990	1,650	594	Detail
University College Cork National University of Ireland		Ireland	2	7,328	619	1,890	1,575	1,000	1,625	619	Detail
Northeastern University		US	3	7,170	691	1,830	1,650	1,000	1,425	574	Detail
University of Bradford		UK	4	7,112	666	1,880	1,575	995	1,575	422	Detail
Riga Technical University		Latvia	159	4,883	518	1,445	1,200	615	675	431	Detail
Vidzeme University of Applied Sciences		Latvia	222	4,154	437	675	1,200	870	850	122	Detail
University of Latvia		Latvia	239	3,836	847	935	600	500	625	329	Detail

Inovāciju attīstības vērtējums (I)

BG	RO	LV	PL	LT	MT	HU	SK	EL	CZ	PT	ES	IT	EE	CY	SI	EU	FR	IE	AT	UK	BE	LU	NL	FI	DK	DE	SE
-18.7	-5.1	4.1	-1.3	10.0	-16.0	-1.9	19.9	-6.0	-1.5	-4.9	4.3	3.0	8.8	2.2	3.8	2.4	1.8	9.8	5.3	-0.2	2.9	5.2	10.2	0.9	2.9	1.5	1.9

Inovāciju attīstības vērtējums (II)

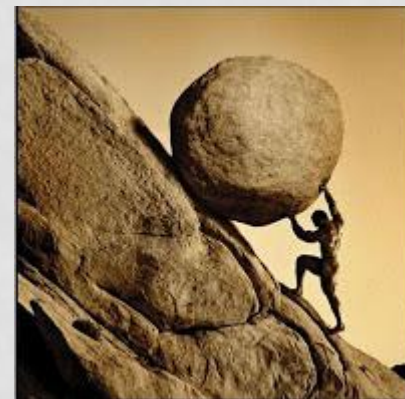
- Augsta līmeņa publikāciju citēšanas indekss
- Augstas kvalitātes patentu skaits uz iedzīvotāju skaitu
- Pasaules līmeņa universitāšu un zinātnisko institūciju skaits
- Valsts saņemto augsta līmeņa zinātnisko grantu skaits

Ilgais ceļš uz ilgtspēju (I)

- **42.pants. Vides izglītība**

- (1) Mācību priekšmeta vai kursa standarta obligātajā mācību saturā atbilstoši katra mācību priekšmeta specifikai, saskaņojot un nodrošinot pēctecību dažādās izglītības pakāpēs, iekļauj jautājumus, kas attiecas uz vides izglītību un izglītību ilgtspējīgai attīstībai.
- (2) Augstskolu un koledžu visu studiju programmu obligātajā daļā iekļauj vides aizsardzības kursu.
- (3) Visu augstskolu un koledžu pedagogu studiju programmās iekļauj kursu par ilgtspējīgu attīstību

Ilgais ceļš uz ilgtspēju (II)

- Ilgtspējīgi zinātniskie projekti un to nepārtrauktā vērtēšana
- Zinātniskā infrastruktūra un to efektīva izmantošana
- Brīvprātīgās iniciatīvas:
 - vides pārvaldības sistēmas izstrāde un uzturēšana Vides aizsardzības un siltuma sistēmu institūtā (kopš 2007. gada)
 - Studentu pašpārvalžu aktīvā darbība

Jūlija Gušča

Asoc. Professore
Vides aizsardzības un siltuma sistēmu institūts
Rīgas Tehniskā universitāte

julija.gusca@rtu.lv